

**СТИЛЬ АРА:
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ
СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ
ДЖЕРЕЛ ТА ПОСИЛАНЬ НА НИХ В
НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ ТА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ
РОБОТАХ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ, ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ, СТУДЕНТІВ,
СПІВРОБІТНИКІВ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Система управління якістю

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015

Бібліотека, репозитарій

**СТИЛЬ АРА: ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ПОСИЛАНЬ НА НИХ В
НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ ТА НАВЧАЛЬНО-
МЕТОДИЧНИХ РОБОТАХ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ, ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
СТУДЕНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Чернівці 2026

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
ЧТЕІ ДТЕУ заборонено**

Укладач: Тетяна Корольова, завідувач бібліотеки, репозитарію ЧТЕІ ДТЕУ.

*Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради ЧТЕІ ДТЕУ
протокол № 4 від 01 травня 2026 р.*

**ТИЛЬ АРА: ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ПОСИЛАНЬ НА НИХ В
НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНИХ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ
РОБОТАХ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ, ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ, СТУДЕНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

УДК 025.321 APA style

К 68

Корольова, Т. Д. (2026). *Стиль АРА: вимоги до оформлення списку використаних джерел та посилань на них в наукових, навчальних та навчально-методичних роботах науково-педагогічних, педагогічних працівників, студентів, співробітників Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету. Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету.*

Укладач: Корольова Тетяна

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
пл. Центральна, 7. м. Чернівці, 58002

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні правила складання бібліографічного опису за Ара-7.	5
2. Правила цитування в тексті (внутрішньотекстові посилання).	8
3. Правила складання бібліографічного опису використаних джерел та посилань на них відповідно до вимог АРА-7.	12
4. Окремі рекомендації щодо підготовки рукописів видань інституту, оформлення бібліографічних списків.	30
5. Бібліографічні менеджери та сервіси автоматичного оформлення посилань та списків використаних джерел.	32
Бібліографічні посилання.	34
Додатки	35

ВСТУП

American Psychological Association style (APA style) – міжнародний стиль оформлення бібліографічних посилань у наукових публікаціях із гуманітарних і суспільних наук. Докладніше з вимогами APA style можна ознайомитися за посиланнями: <http://www.apastyle.org>, <https://www.mendeley.com/guides/apa-citation-guide>.

APA 7th ed. (APA-7) – це найновіше, сьоме видання стандарту оформлення списків використаних джерел і посилань на джерела від Американської психологічної асоціації.

Сьогодні міжнародний стиль цитування APA style – один із найбільше широко використовуваних. Він покликаний гарантувати прозоре та якісне посилання на використані джерела.

В Україні, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р., APA style належить до одного з міжнародних стилів, за якими можна оформлювати списки літератури й посилання в дисертаціях. Він також поширений серед фахових наукових журналів України.

Разом з тим, досі не розроблені офіційні рекомендації щодо адаптації стилю APA до української граматики та перекладу відповідних компонентів. Саме тому вимоги конкретних видань та/чи видавництв щодо оформлення бібліографічних посилань та цитування за APA стилем дуже різняться.

З метою усунення неузгодженостей з використання APA стилю в наукових і навчальних виданнях ЧТЕІ ДТЕУ, на виконання постанови № 6/3 вченої ради ЧТЕІ ДТЕУ від 06 березня 2026 року, розроблені методичні рекомендації «Стиль APA: вимоги до оформлення списку використаних джерел та посилань на них в наукових, навчальних та навчально-методичних роботах науково-педагогічних, педагогічних працівників, студентів, співробітників Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету», які розглянуті та схвалені на засіданні методичної ради ЧТЕІ ДТЕУ протокол № 4 від 01 травня 2026 р.

Методичні рекомендації ставлять за мету надати допомогу науково-педагогічним, педагогічним працівникам, студентам, співробітникам ЧТЕІ ДТЕУ при підготовці рукописів наукових, навчальних, методичних матеріалів та кваліфікаційних робіт. Наведено основні правила бібліографічного опису джерел за стандартом American Psychological Association style (APA style).

Урахування цих рекомендацій сприятиме підвищенню ефективності науково-освітнього процесу в інституті.

Методичні рекомендації розроблені на основі чинних нормативно-правових актів України, а також на адаптованій до використання сьомої редакції стандарту оформлення списків використаних джерел і посилань на джерела American Psychological Association (APA-7). Вони містять приклади оформлення бібліографічного опису джерел та посилань на них, а також укладання «Бібліографічних посилань» та «References».

1. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ЗА APA-7

Загальна схема складання бібліографічного опису за APA style

Автор. (Дата). Назва. Джерело.

Кожен елемент бібліографічного опису відповідає на запитання:

Автор: Хто є відповідальним за цю роботу?

Дата: Коли цю роботу опубліковано?

Назва: Як називається робота?

Джерело: Де я можу знайти цей твір?

Відповіді на ці чотири запитання допоможуть створити посилання на будь-який тип публікації, навіть якщо немає конкретного прикладу, який би їй відповідав.

Автор	прізвище, ініціали автора(ів). За їх відсутності – прізвище, ініціали редактора(ів) чи укладача(ів). За їх відсутності – назва організації, відповідальної за видання;
(Дата)	рік або дата видання (у круглих дужках);
Назва	назва; відомості, що стосуються назви праці; паралельна назва (за наявності). <i>Курсивом</i> – для книг, прямим шрифтом – для статей у періодичних/продовжуваних виданнях;
Додаткова інформація (за необхідності)	ініціали та прізвища редакторів, перекладачів, укладачів, упорядників, авторів-укладачів та інших відповідальних за видання; відомості про номер видання тощо;
Джерело	назва видавництва (для книг). Для статей – назва періодичного/ продовжуваного видання (<i>курсивом</i>), номер випуску (<i>курсивом</i>), (за наявності – номер тому прямим шрифтом, в дужках, без пробілу між номером випуску та дужкою номера тому), сторінка (інтервал сторінок) – прямим шрифтом (для статей періодичного чи продовжуваного видання). Посилання на електронну адресу DOI/URL (за наявності).

Написання загальноприйнятих скорочень слів англійською мовою

Англійські елементи, що є складовими частинами стилю APA, замінюються не їх дослівним перекладом, а українськомовними відповідниками:

Англійська	Відповідник
Retrieved from	отримано з
No date (n.d.)	без дати (б.д.)
In	В (У)
Editor (ed.)	редактор (ред.)
Editors (eds.)	редактори (ред.)
Compiler (comp.)	укладач (уклад.)
Translator (trans.)	перекладач (пер.)
Et al.	та ін.
Issue (iss.)	Випуск (вип.)
Article (art.)	Стаття (ст.)
Volume (vol.)	Том (т.)
Part (p.)	частина (ч.)
No place (n.p.)	без місця видання (б.м.)

Chapter (chap.)	глава (гл.)
Page/range of pages (p.)/(pp.)	Сторінка/сторінки (с.)/(с.)

Відсутня довідкова інформація

Іноді інформація, необхідна для створення запису в списку літератури, відсутня або невідома. У такому разі існують різні стратегії адаптації посилання.

У цій таблиці показано основну структуру посилання на опубліковану роботу в стилі APA-7, адаптовану для відсутньої інформації, разом із відповідними цитатами в тексті.

Відсутній елемент	Рішення	Шаблон	
		Запис у списку літератури	Цитування в тексті
Усі елементи присутні	Вкажіть автора, дату, назву та джерело документу.	Автор. (Дата). Назва. Джерело.	(Автор, рік) Автор (рік)
Автор	Вкажіть назву, дату та джерело.	Назва. (Дата). Джерело.	(Назва, рік) Назва (рік)
Дата	Вкажіть автора, напишіть «n.d.*/«б. д.», а потім вкажіть назву та джерело.	Автор. (n.d./б.д.). Назва. Джерело.	(Автор, n.d./б.д.) Автор (n.d./б.д.)
Назва	Вкажіть автора та дату, опишіть твір у квадратних дужках, а потім вкажіть джерело.	Автор. (Дата). [Опис твору]. Джерело.	(Автор, рік) Автор (рік)
Автор і дата	Вкажіть назву, напишіть «n.d.*/«б.д.» та вкажіть джерело.	Назва. (n.d./б.д.). Джерело.	(Назва, n.d./б.д.) Назва (n.d./б.д.)
Автор і назва	Опишіть твір у квадратних дужках, а потім вкажіть дату та джерело.	[Опис роботи]. (Дата). Джерело.	([Опис роботи], рік) [Опис роботи] (рік)
Дата та назва	Вкажіть автора, напишіть «n.d.*/«б. д.», опишіть твір у квадратних дужках, а потім наведіть джерело.	Автор. (n.d./б.д.). [Опис твору]. Джерело.	(Автор, n.d./б.д.) Автор (n.d./б.д.)
Автор, дата та назва	Опишіть твір у квадратних дужках, напишіть «n.d.*/«б.д.» та вкажіть джерело.	[Опис роботи]. (n.d./б.д.). Джерело.	([Опис роботи], n.d./б.д.) [Опис роботи] (n.d./б.д.)
Джерело	Цитуйте як <u>особисте повідомлення</u> або знайдіть іншу роботу для цитування.	Немає запису у списку літератури.	(Прізвище, ініціали, особисте спілкування, місяць, день, рік) Прізвище, ініціали (особисте спілкування, місяць, день, рік)

Складено на основі сторінки «Missing Reference Information»
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/missing-information>.

Пунктуація у бібліографічному описі:

- **крапку** потрібно ставити після кожного елемента посилання, тобто після автора, дати, назви та джерела. Однак крапку непотрібно ставити після DOI або URL-адреси, оскільки це може перешкоджати функціональності посилання. Якщо назва закінчується знаком питання, знак питання замінює крапку;

- **кому** потрібно ставити між частинами одного й того ж елемента посилання. Наприклад, у посиланні на статтю в журналі кому потрібно ставити між прізвищем та ініціалами кожного автора, а також між іменами різних авторів, між назвою журналу та номером тому, а також між номером випуску журналу та номерами сторінок. Кому не ставлять між номером тому та номером випуску журналу. Номер випуску розміщують в дужках одразу після номера тому;

- **курсивом** потрібно виділяти розділові знаки всередині курсивного елемента посилання (наприклад, кома або двокрапка в назві книги). Не потрібно виділяти курсивом розділові знаки між елементами посилання (наприклад, крапка після курсивної назви книги або кома після курсивної назви журналу).

Додаткові приклади посилань представлені у Посібнику APA <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>.

2. ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ В ТЕКСТІ (ВНУТРІШНЬОТЕКСТОВІ ПОСИЛАННЯ)

Відповідно до вимог офіційного видання норм стилю APA-7, посиланню на кожну працю, яке наводиться в тексті роботи, повинне відповідати посилання у списку використаних джерел. Причому не має значення, в якій формі згадується запозичений матеріал: пряме цитування в середині рядка, парафраз чи блокова цитата.

Розглянемо основні правила цитування праць у тексті роботи за вимогами APA-7. Їх застосовують однаково до всіх типів джерел (книга, стаття в журналі, патент, препринт тощо).

Загальні правила цитувань у тексті

Внутрішньотекстове посилання (in-text citation) за вимогами APA-7 містить два основні елементи: автора й дату видання. При цьому розрізняють два типи внутрішньотекстових посилань: посилання в дужках (parenthetical citation) і посилання в оповіді (narrative citation); їх оформлюють за таким шаблоном:

Посилання в дужках: (Прізвище автора, рік)

Посилання в оповіді: Прізвище автора (рік)

Прізвище автора й рік наводять так само, як і в посиланні у списку використаних джерел.

Приклади оформлення:

Посилання в списку використаних джерел:

Харченко, С. В. (2019). Мовне оформлення реєстрів зелених насаджень (цінних рослин) парків і скверів як різновиду довідкових видань. Міжнародний філологічний часопис, 10(3), 52–60. <https://doi.org/10.31548/philolog2019.03.052>

Посилання в тексті – в дужках:

Оформлення реєстрів залежить від <...> (Харченко, 2019).

Посилання в тексті – в оповіді:

Харченко (2019) зазначає, що оформлення реєстрів <...>.

Кількість авторів у внутрішньотекстовому посиланні Відповідно до вимог APA-7, на відміну від бібліографічних описів у списку використаних джерел, у внутрішньотекстових посиланнях зазначають таку кількість авторів:

– якщо джерело має одного або двох авторів – зазначають усіх авторів;

– якщо джерело має трьох або більше авторів – зазначають лише першого автора, додаючи позначку для україномовних текстів «та ін.» (для англомовних текстів – «et al.»).

Зверніть увагу: У посиланні в дужках використовують знак «амперсанд» («&»); натомість у посиланні в оповіді прізвища авторів поєднують за допомогою сполучника «та» або «and».

Приклади оформлення внутрішньотекстових посилань надано у наступній таблиці.

Тип автора	Цитування в дужках	Цитування в оповіді
Один автор	(Винниченко, 2005) (Walker, 2017)	Винниченко (2005) Walker (2017)
Два автори	(Воробйова & Іванченко, 2009) (Walker & Allen, 2014)	Воробйова та Іванченко (2009) Walker and Allen (2014)
Троє або більше авторів*	(Пристапа та ін., 2017) (Tscheuschner et al., 2020)	Пристапа та ін. (2017) Tscheuschner et al. (2020)
Груповий автор зі скороченням <i>Перше цитування</i>	(National Institute of Mental Health [NIMH], 2019) (Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету [ЧТЕІ ДТЕУ], 2026)	National Institute of Mental Health (NIMH, 2019) Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету (ЧТЕІ ДТЕУ, 2026)
<i>Подальші цитування</i>	(NIMH, 2019) (ЧТЕІ ДТЕУ, 2026)	
Груповий автор без скорочення	(University of Pittsburgh, 2019) (Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету, 2026)	University of Pittsburgh (2019) Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету (2026)

*Якщо декілька джерел з трьома або більше авторами мають той самий рік видання і однакове прізвище першого автора (перших авторів) та скорочуються до ідентичних внутрішньотекстових посилань за шаблонами, наведеними вище, це призводить до неможливості розрізнити відповідні праці в тексті роботи. У такому разі 7-ме видання АРА вимагає зазначати у внутрішньотекстовому посиланні всі прізвища включно до першого відмінного, скорочуючи решту прізвищ до «та ін.». Наприклад, для двох робіт з такими авторами:

Гармаш, Величко, Розумовська, Власенко та Петрова (2019)
Гармаш, Величко, Шамрай, Андрієнкова, Криклій та Великий (2019)

внутрішньотекстові посилання в праці оформлюють так:

(Гармаш, Величко, Розумовська та ін., 2019)
(Гармаш, Величко, Шамрай та ін., 2019)

Проте якщо після першого відмінного автора залишається прізвище лише одного автора, його не скорочують до «та ін.», наводячи натомість повний перелік авторів у внутрішньотекстовому посиланні:

(Самійленко, Боднар, Герлій та Панчук, 2020)
 (Самійленко, Боднар, Герлій та Попова, 2020)

Особливі випадки цитувань у тексті	
Правила опису	Приклади
Перші автори з однаковим прізвищем Якщо кілька праць у списку використаних джерел мають першого автора з однаковим прізвищем, але різними ініціалами, у внутрішньотекстових посиланнях на відповідні праці завжди наводять ініціали першого автора (навіть якщо праці видано в різні роки).	(В. Р. Радомська, 2020) (Л. А. Радомська та Азарова, 2009)
Однакові автор і рік видання Якщо кілька цитованих праць мають того самого автора (авторів) і той самий рік видання, до значення року у внутрішньотекстовому посиланні додають латинську літеру «а» до «z» – так само, як і в списку використаних джерел.	(Клименко, 2017^a) (Katende, 2019^a) (Клименко, 2017^b) (Katende, 2019^b)
Рік оригінального видання Якщо в посиланні у списку використаних джерел зазначають рік оригінального видання праці або твору, його також зазначають і в посиланні у тексті – перед роком видання цитованої праці, відокремленим скісною рисою.	(Нечуй-Левицький, 1878/2006)
Джерело без автора Якщо джерело не має зазначеного автора, у внутрішньотекстовій цитаті замість прізвища автора зазначають назву праці; якщо назва праці виділена курсивом у списку використаних джерел, її виділяють курсивом і в посиланні у тексті, якщо ж ні – її наводять у лапках.	(Бограч по-закарпатськи, б. д.) («Про особливості надання житлових субсидій», 2020)
Цитування кількох праць в одному внутрішньотекстовому посиланні в дужках Якщо потрібно навести декілька праць різних авторів в одному внутрішньотекстовому посиланні в дужках, такі посилання розміщують за алфавітом та відокремлюють знаком «крапка з комою». Якщо потрібно навести декілька праць того самого автора, прізвище автора зазначають	(Безпояско та ін., 1993; Дудик та Прокопчук, 2010; Редько, 1966) (Шевельов, 1942, 1943, 1949) (Katende, 2019, 2023)

лише раз, а роки праць наводять за хронологією та відокремлюють комою.	
Цитування конкретних сторінок За потреби процитувати конкретний фрагмент джерела (сторінку або сторінки, розділ, таблицю тощо) реквізити такого фрагмента зазначають у внутрішньотекстовому посиланні через кому після року видання.	<i>якщо цитується конкретна сторінка</i> (Stoddard et al., 2020, p. 47) (Шевельов, 1942, с. 23) <i>якщо цитується діапазон сторінок</i> (World Health Organization, 2019, pp. 202–205) (Вихованець, 1988, с. 14–16) <i>якщо цитується розділ</i> (Merenda, 2018, Chapter 14) (Безпояско та ін., 1993, розділ 3) <i>якщо цитується рисунок, таблиця</i> (Lazer, 2020, Figure 4) (Радомська, 2020, рис. 2) (National Institute of Mental Health, 2019, Table 3)

3. ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ПОСИЛАНЬ НА НИХ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ АРА-7

ПОВНЕ ВИДАННЯ

Книга/електронна книга

У стилі цитування АРА-7 використовують однакові формати як для друкованих книг, так і для електронних. Для електронних книг формат, платформа чи пристрій не вказуються у посиланні.

Щоб оформити посилання на книгу в переліку використаних джерел за форматом АРА-7, у бібліографічному запису наводять такі реквізити: дані автора (авторів), рік видання, назву книги, назву видавництва.

Якщо книга має редакторів, перекладачів або інших відповідальних осіб, то їхні дані наводять відповідно до встановлених правил.

Якщо книга, з якої беруть інформацію, є перевиданням раніше виданого матеріалу, то в позатекстовому посиланні слід також наводити номер видання.

У бібліографічному посиланні не вказують параметри: кількість сторінок, місто видання, номер ISBN.

Якщо електронна книга містить DOI, його потрібно вказати у посиланні після назви видавця.

Якщо електронна книга без DOI має стабільну URL-адресу, зручну для читачів, вказуйте URL-адресу книги у посиланні.

Якщо електронна книга взята з академічної дослідницької бази даних (репозитарію) і не має DOI або стабільної URL-адреси, завершіть посилання на книгу після назви видавця. Не вказуйте назву бази даних у посиланні. Посилання в цьому випадку таке ж, як і для друкованої книги.

Правила опису	Приклади
Книга з одним автором	
Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). Назва книги. Видавництво.	Дробот, О. В. (2016). <i>Професійна свідомість керівника</i>. Талком. Sapolsky, R. M. (2017). <i>Behave: The biology of humans at our best and worst</i>. Penguin Books. Jackson, L. M. (2019). <i>The psychology of prejudice: From attitudes to social action</i>. American Psychological Association. https://doi.org/10.1037/000168-000
Книга двох авторів	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали першого автора, & Прізвище, Ініціали другого автора. (Рік). Назва книги. Видавництво. Амперсанд (знак «&») слід ставити лише перед даними останнього автора. Зверніть увагу: перед знаком «амперсанд»	Мізюк, Б. М., & Бойко, Н. І. (2011). <i>Сучасна логістика: моделювання інформаційних потоків у торговельних мережах</i>. Видавництво Львівської комерційної академії. Svendsen, S., & Lober, L. (2020). <i>The big</i>

завжди ставлять кому.	<i>picture/Academic writing: The one-hour guide.</i> Hans Reitzel Forlag. https://thebigpicture-academicwriting.digi.hansreitzel.dk/
Книга з кількістю авторів від трьох до двадцяти	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали 1-го автора, Прізвище, Ініціали 2-го автора, Прізвище, Ініціали 3-го автора, Прізвище, Ініціали 4-го автора, Прізвище, Ініціали 5-го автора, Прізвище, Ініціали 6-го автора, Прізвище, Ініціали 7-го автора, Прізвище, Ініціали 8-го автора, Прізвище, Ініціали 9-го автора, Прізвище, Ініціали 10-го автора, Прізвище, Ініціали 11-го автора, Прізвище, Ініціали 12-го автора, Прізвище, Ініціали 13-го автора, Прізвище, Ініціали 14-го автора, Прізвище, Ініціали 15-го автора, Прізвище, Ініціали 16-го автора, Прізвище, Ініціали 17-го автора, Прізвище, Ініціали 18-го автора, Прізвище, Ініціали 19-го автора, & Прізвище, Ініціали двадцятого автора. (Рік). <i>Назва книги.</i> Видавництво.	Данилко, В. К., Кушніренко, О. М., & Марченко, К. С. (2015). <i>Управління витратами.</i> Каравела. Deirmentzoglou, G. A., Anastasopoulou, E. E., Geldres-Weiss, V. V., Jovanovski, B., & Masouras, A. (Eds.). (2026). <i>Entrepreneurial Resilience in Turbulent Globalized Economies.</i> IGI Global Scientific Publishing. https://doi.org/10.4018/979-8-3373-6991-4
Книга з більш як двадцятьма авторами	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали 1-го автора, Прізвище, Ініціали 2-го автора, Прізвище, Ініціали 3-го автора, Прізвище, Ініціали 4-го автора, Прізвище, Ініціали 5-го автора, Прізвище, Ініціали 6-го автора, Прізвище, Ініціали 7-го автора, Прізвище, Ініціали 8-го автора, Прізвище, Ініціали 9-го автора, Прізвище, Ініціали 10-го автора, Прізвище, Ініціали 11-го автора, Прізвище, Ініціали 12-го автора, Прізвище, Ініціали 13-го автора, Прізвище, Ініціали 14-го автора, Прізвище, Ініціали 15-го автора, Прізвище, Ініціали 16-го автора, Прізвище, Ініціали 17-го автора, Прізвище, Ініціали 18-го автора, Прізвище, Ініціали 19-го автора, . . . Прізвище, Ініціали останнього автора. (Рік). <i>Назва книги.</i> Видавництво. Зверніть увагу: відповідно до оригінального тексту інструкцій АРА, використовують знак «три крапки» з пропусками між крапками («. . .»). Знак «&» не вживають.	Кифяк, В. Ф., Вдовічен, А. А., Кифяк, О. В., Королук, Ю. Г., Вдовічена, О. Г., Лошенюк, І. Р., Чичун, В. А., Верстак, О. М., Кримська, А. О., Чаплінський, Ю. Б., Багрій, К. Л., Бозуленко, О. Я., Хитрова, О. А., Незвещук-Когут, Т. С., Маначинська, Ю. А., Кругляно, А. В., Урсакий, Ю. А., Долга, Г. В., Шупрудько, Н. В., . . . Вдовічена, П. А. (2025). <i>Організаційно-управлінські основи розвитку територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.</i> Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету. http://rps.chteiknteu.cv.ua:8585/jspui/bitstream/123456789/3081/1/Organizational_management_fundamentals_mono.pdf Flores, J. M., Bourdin, G., Altaratz, O., Trainic, M., Lang-Yona, N., Dzimban, E., Steinau, S., Tettich, F., Planes, S., Allemand, D., Agostini, S., Banaigs, B., Boissin, E., Boss, E.,

	Douville, E., Forcioli, D., Furla, P., Galand, P. E., Sullivan, M. B., . . . Koren, I. (2020). <i>Tara Pacific expedition's atmospheric measurements of marine aerosols across the Atlantic and Pacific Oceans: Overview and preliminary results. Bulletin of the American Meteorological Society, 101</i>(5), 536–554. https://doi.org/10.1175/BAMS-D-18-0224.1
Книга з автором (авторами) і редактором (якщо редактора зазначено на палітурці)	
Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). <i>Назва книги</i> (Дані редактора, Ред.). Видавництво.	Вдовічена, О. Г., Королук, Ю. Г., Вдовічен, А. А., Богуленко, О. Я., Урсакій, Ю. А., Верстак, О. М., Пенюк, В. О., & Вдовічен, Д. А. (2025). <i>Управління лояльністю споживачів</i> (А. А. Вдовічен, Ред.). Технодруk. Shakespeare, W. (2007). <i>Complete works</i> (J. Bate & E. Rasmussen, Eds.). Modern Library.
Книга без зазначення автора (з редактором)	
Базовий шаблон оформлення: Дані редактора (редакторів) (Ред.). (Рік). <i>Назва книги</i>. Видавництво.	Березовський, М. А. (Ред.). (2016). <i>Міжнародні відносини</i>. Центр української літератури. Бедрій, П. О., & Петренко, О. О. (Ред.). (2015). <i>Міжнародні економічні відносини</i>. Одеський національний університет. Kesharwani, P. (Ed.). (2020). <i>Nanotechnology based approaches for tuberculosis treatment</i>. Academic Press. Torino, G. C., Rivera, D. P., Capodilupo, C. M., Nadal, K. L., & Sue, D. W. (Eds.). (2019). <i>Microaggression theory: Influence and implications</i>. John Wiley & Sons. https://doi.org/10.1002/9781119466642
Перекладена книга	
Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). <i>Назва книги</i> (Дані перекладача, Пер.). Видавництво. (Оригінал опубліковано: рік опублікування оригіналу р.).	Мандзоні, А. (2009). <i>Заручені</i> (П. Соколовський, Пер.). Фоліо. (Оригінал опубліковано 1823 р.). Шекспір, В. (2003). <i>Гамлет, принц данський</i> (Г. Кочур, Пер.). Альтерпрес. (Оригінал опубліковано прибіл. 1599

	р.). Capek, K. (2010). <i>War with the newts</i> (M. Weatherhall & R. Weatherhall, Trans.). Penguin Modern Classics. (Original work published 1936).
Перевидання книги	
Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). <i>Назва книги</i> (номер видання). Видавництво.	Лукашевич, В. М. (2007). <i>Глобалістика</i> (2-ге вид.). Новий Світ-2000. Новак, В. О., Симоненко, Ю. Г., Боднар, В. П., & Матвеев, В. В. (2023). <i>Інформаційні системи в менеджменті</i> . (2-ге вид.). Каравела. Watson, J. B., & Rayner, R. (2013). <i>Conditioned emotional reactions: The case of Little Albert</i> (D. Webb, Ed.). CreateSpace Independent Publishing Platform. https://a.co/06Se6Naopens (Original work published 1920).
Книга з колективним автором (організацією, установою тощо)	
Базовий шаблон оформлення: Назва організації чи установи. (Рік). <i>Назва книги</i> . Видавництво.	Державний торговельно-економічний університет. (2020). <i>Правила прийому до аспірантури та докторантури у 2020 році</i> . Новий друк. Державна служба статистики України. (2019). <i>Про результати діяльності Державної служби статистики України: Звіт за 2019 рік</i> . http://www.ukrt.ua/zvit/zvit/C_2019.pdf
Окремий том (частина багатотомного видання)	
Якщо том не має окремої назви, слід використовувати такий базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). <i>Назва книги</i> (Т. номер тому). Видавництво.	Комарницька, Т. К., & Комісаров, К. Ю. (2012). <i>Сучасна японська літературна мова</i> (Т. 2). Видавничий дім Дмитра Бураго. Головацький, А. С., Черкасов, В. Г., Сапін, М. Р., Парахін, А. І., & Ковальчук, О. І. (2013). <i>Анатомія людини</i> (3-тє вид., Т. 1). Нова книга. American Psychiatric Association. (2022). <i>Diagnostic and statistical manual of mental disorders</i> (5th ed., text rev.). https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425787
Якщо том, на який потрібно послатися, має окрему власну назву, використовується такий шаблон: Дані автора (авторів). (Рік). <i>Назва</i>	Войтович, Л., & Овсінський, Ю. (2017). <i>Історія війн і військового мистецтва: Т. 1. Від зачатків</i>

книги: Т. номер тому. Назва тому. Видавництво.	військової організації до професійних найманих армій (бл. 3060 р. до Христа – початок XVI ст.). Фоліо. Кучеренко, Н. П. (2016). <i>Казначейська справа: Т. 3. Контроль у системі Державного казначейства</i> . Право.
Дисертація (кваліфікаційна) робота	
Стиль АРА-7 встановлює єдині правила оформлення бібліографічних даних для дисертацій та кваліфікаційних (дипломних) робіт. Відповідно до таких вимог, щоб оформити позатекстове посилання на дисертацію або кваліфікаційну роботу, наводять дані автора відповідної роботи, назву такої роботи, тип роботи та університет (установу), у якому відбувся захист роботи. Якщо текст дисертації чи кваліфікаційної роботи одержано онлайн зі спеціалізованої бази даних або репозитарію наукових робіт чи установи, зазначають назву такої бази даних або репозитарію й URL, з якої взято відповідні матеріали (якщо вона надає прямий доступ до тексту роботи). Базовий шаблон оформлення: Дані автора. (Рік). <i>Назва роботи</i> [Тип роботи, Університет]. База даних. URL Для параметра «Тип роботи» слід зазначати назву типу й ступінь (наприклад, «Doctoral dissertation», «Master's thesis»; для українських дисертацій слід наводити скорочено ступінь і галузь наук (наприклад, «Дис. канд. фіз.-мат. наук»)). Якщо дисертація, опублікована в базі даних або репозитарії, має номер публікації, його зазначають у круглих дужках після назви роботи без виділення курсивом.	Гавриленко, А. О. (2018). <i>Формування індивідуальних стратегій навчання студентів філологічних спеціальностей на засадах компетентнісного підходу</i> [Дис. канд. пед. наук, Національний авіаційний університет]. Репозитарій Національного авіаційного університету. http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/38241 Markell, K. (2019). <i>Ecclesiology and adaptive change: A qualitative study of Christian Church (Disciples of Christ) congregations in the Northwest Regional Christian Church</i> (Publication No. 28031160) [Doctoral dissertation, Seattle University]. PQDT Open. https://pqdtopen.proquest.com/doc/2427527679.html?FMT=AI Skaria, R. (2020). <i>Machine learning and deep phenotyping towards predictive analytics and therapeutic strategy in cardiac surgery</i> [Doctoral dissertation, University of Arizona]. UA Campus Repository. https://repository.arizona.edu/handle/10150/620615
Автореферат дисертації	
Принципи оформлення бібліографічного посилання на автореферат дисертації в списку використаних джерел за вимогами стандарту АРА-7 подібні до того, як слід оформлювати дисертацію. Так, у бібліографічному описі потрібно наводити дані автора дисертації, рік, назву праці, тип дисертації, університет, де відбувся захист. Для авторефератів, доступ до	Буц, Ю. В. (2020). <i>Науково-методологічні основи релаксії екогеосистем при техногенному навантаженні пірогенного походження</i> [Автореф. дис. д-ра техн. наук, Сумський державний університет]. eSSUIR. http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76266

яких одержано онлайн через спеціалізовану базу даних або репозиторій установи, зазначають також назву такої бази даних (репозитарію) та адресу URL.	Коваленко, Є. В. (2025). <i>Державна економічна політика забезпечення енергетичної безпеки</i> [Автореф. дис. д-ра екон. наук, Сумський державний університет]. ESSUIR. https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/100734
Словник / енциклопедія	
Стиль APA-7 прирівнює словники, енциклопедії, тезауруси та інші подібні типи джерел до книжкових видань. Відповідно, посилання на словник, енциклопедію тощо слід оформлювати за тим самим шаблоном, що й посилання на книгу.	Літинський, В. (Ред.). (2001). <i>Геодезичний енциклопедичний словник</i> . Євросвіт.
Базовий шаблон посилання на словник/енциклопедію: Дані автора. (Рік). <i>Назва словника/енциклопедії</i> . Видавництво.	Англо-український словник юридичних термінів. (2004). Юридична література.
Якщо ви використовуєте електронну копію друкованого словника, доступну онлайн, додайте URL в кінці посилання.	Енциклопедія олімпійського спорту України. (2005). Collins. (n.d.). <i>Collins online dictionary</i> . Retrieved November 17, 2022, from https://www.collinsdictionary.com/

ЧАСТИНА ВИДАННЯ

Правила опису	Приклади
Частина книги	
Для оформлення посилання на частину (розділ) книги в списку використаних джерел за APA-7 у бібліографічному описі зазначають такі елементи: дані автора (авторів) відповідної частини чи розділу книги, назва такої частини або розділу, дані редактора (редакторів) книги та назва книги, використані сторінки, назва видавництва.	Іваненко, О. М. (2016). Особливості міжнародного морського права. У О. Г. Артюх (Ред.), <i>Міжнародне право</i> (с. 24–36). Правнича спілка.
Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). Назва частини книги. У/В (In) Дані редактора (Ред.), <i>Назва книги</i> (с. Сторінки). Видавництво.	Рилєєв, С. В., & Столяр, Л. Г. (2021). Звіт про управління як основний інструмент впливу на розвиток українських підприємств. У С. Д. Лучик (Ред.), <i>Проблеми і перспективи розвитку малого і середнього бізнесу</i> (с. 266–283). Технодрук. Woll, B., & Adam, R. (2012). Sign language and the politics of deafness. In M. Martin-Jones, A. Blackledge, & A. Creese (Eds.), <i>The Routledge handbook of multilingualism</i> (pp. 100–115). Routledge. Elders, M. (2019). Neighborhood watch: Social media in the community. In M. Elders (Ed.), <i>POL 241: Politics and activism</i>

	<i>in the 21st century</i> (pp. 34–41). American University. Diagram of the tibia–basitarsis joint in <i>Apis mellifera</i>. (2015). In B. Haave (Ed.), <i>NEU 451: Movement and perception</i> (pp. 44–45). St. Ambrose University.
Словникова стаття / стаття в енциклопедії	
Словникова стаття, яка описує певне реєстрове слово, або стаття в енциклопедії – це частини ширшого книжкового видання. Тому, згідно з вимогами стилю APA-7, бібліографічні посилання на такі джерела слід оформлювати за тим самим шаблоном, що й посилання на частину книги. Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). Назва статті. У/В (In) Редактор(и) (Ред.), <i>Назва словника</i> (с. сторінки). Видавництво. Якщо ви цитуєте словникову статтю або статтю з енциклопедії з онлайн-ресурсів, які можуть оновлюватися або змінюватися, зазначайте в кінці посилання не тільки URL, а й дату звернення. Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Дата опублікування). Назва матеріалу або сторінки. У/В (In) <i>Назва сайту</i>. Взято дата звернення з URL	Русин, М. І. (2001). Висота ортометрична. У В. Літинський (Ред.), <i>Геодезичний енциклопедичний словник</i> (с. 63). Євросвіт. Definition of UKRAINIAN. (n.d.). In <i>Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary</i>. Retrieved from 2026 March 17. https://www.merriam-webster.com/dictionary/Ukrainian
Стаття в журналі	
Статті, опубліковані в наукових журналах, належать до публікацій з високим рівнем академічної вірогідності, тому їх часто використовують як джерела інформації для написання наукових праць, кваліфікаційних робіт, дисертацій, рефератів тощо. Щоб оформити посилання на статтю в журналі відповідно до вимог стандарту APA-7, у бібліографічному описі наводять такі дані: прізвище та ініціали авторів статті, назву статті, назву журналу, номер тому та номер випуску (за наявності), сторінки, на яких розміщено статтю. Якщо статтю, на яку ви посилаєтеся, опубліковано онлайн, обов'язково слід наводити відповідний цифровий ідентифікатор об'єкта DOI або, у разі його відсутності, адресу URL, за якою можна переглянути відповідний матеріал. Якщо DOI наведено в друкованій версії статті, його також зазначають у посиланні. Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу</i>, номер тому (номер випуску), сторінки. DOI або URL Зверніть увагу: номер тому й номер випуску наводять без пропуску між ними. Крапку після DOI або URL не наводять.	

Стаття з одним автором	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали автора. (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу</i> , номер тому (номер випуску), сторінки. DOI або URL	Харченко, С. В. (2019). Мовне оформлення реєстрів зелених насаджень (цінних рослин) парків і скверів як різновиду довідкових видань. <i>Міжнародний філологічний часопис</i>, 10(3), 52–60. https://doi.org/10.31548/philolog2019.03.052 Boberg, C. (2019). A closer look at the short front vowel shift in Canada. <i>Journal of English Linguistics</i>, 47(2), 91–119. https://doi.org/10.1177/0075424219831353
Стаття з двома авторами	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали першого автора, & Прізвище, Ініціали другого автора. (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу</i> , номер тому (номер випуску), сторінки. DOI або URL	Стародубцев, А. А., & Стебелєв, А. М. (2019). Теоретико-правовий аналіз етичних засад адвокатської діяльності. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»</i>, (28), 90–96. https://doi.org/10.26565/2075-1834-2019-28-11 Katende, A., & Sagala, F. (2019). A critical review of low salinity water flooding: Mechanism, laboratory and field application. <i>Journal of Molecular Liquids</i>, 278, 627–649. https://doi.org/10.1016/j.molliq.2019.01.037
Стаття з кількістю авторів від трьох до двадцяти	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали 1-го автора, Прізвище, Ініціали 2-го автора, Прізвище, Ініціали 3-го автора, Прізвище, Ініціали 4-го автора, Прізвище, Ініціали 5-го автора, Прізвище, Ініціали 6-го автора, Прізвище, Ініціали 7-го автора, Прізвище, Ініціали 8-го автора, Прізвище, Ініціали 9-го автора, Прізвище, Ініціали 10-го автора, Прізвище, Ініціали 11-го автора, Прізвище, Ініціали 12-го автора, Прізвище, Ініціали 13-го автора, Прізвище, Ініціали 14-го автора, Прізвище, Ініціали 15-го автора, Прізвище, Ініціали 16-го автора, Прізвище, Ініціали 17-го автора, Прізвище, Ініціали 18-го автора, Прізвище, Ініціали 19-го автора, & Прізвище, Ініціали двадцятого автора. (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу</i> , номер тому (номер випуску), сторінки. DOI або URL	Турбін, П. В., Кропотов, О. Ю., & Удовичий, В. Г. (2018). Синтез впорядкованих нанорозмірних структур на основі вуглецевих нанотрубок. <i>Журнал фізики та інженерії поверхні</i>, 3(3), 114–118. https://periodicals.karazin.ua/pse/article/view/14324 Tkach, V., Morozova, T., Khrutba, V., Hlukhonets, A., Kushnir, M., Ivanushko, Y., Kryvetskyi, V., Kryvetska, I., Kryvetskyi, I., Yagodynets, P., Kucher, M., Kormosh, Z., Chikun, N., & Monteiro, M. J. (2024). The Theoretical Description for Cenobamate CuS-Assisted Electrochemical Determination in Pharmaceutical Formulations and

	Wastewater. <i>Orbital</i> , 15(4), 198-201. https://doi.org/10.17807/orbital.v15i4.19558
Стаття з більш як двадцятьма авторами	
Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали 1-го автора, Прізвище, Ініціали 2-го автора, Прізвище, Ініціали 3-го автора, Прізвище, Ініціали 4-го автора, Прізвище, Ініціали 5-го автора, Прізвище, Ініціали 6-го автора, Прізвище, Ініціали 7-го автора, Прізвище, Ініціали 8-го автора, Прізвище, Ініціали 9-го автора, Прізвище, Ініціали 10-го автора, Прізвище, Ініціали 11-го автора, Прізвище, Ініціали 12-го автора, Прізвище, Ініціали 13-го автора, Прізвище, Ініціали 14-го автора, Прізвище, Ініціали 15-го автора, Прізвище, Ініціали 16-го автора, Прізвище, Ініціали 17-го автора, Прізвище, Ініціали 18-го автора, Прізвище, Ініціали 19-го автора, . . . Прізвище, Ініціали останнього автора. (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу</i> , номер тому (номер випуску), сторінки. DOI або URL	Tkach, V., Morozova, T., de Oliveira, S., Domnich, V., Kopyika, V., Ivanushko, Ya., Biryuk, I., Sykorytska, T., Garcia, J., Karakoyun, N., Yagodynets, P., Kormosh, Z., Palamarek, K., Loshenyuk, I., Bagrii, K., da Paiva Martins J., Khmeliar, I., Kushnir, L., Sabadyshyn, R., . . . Khrutba, V. (2025). Theoretical Description for Firocoxib Cathodic Electrochemical Determination in Meat and Milk. <i>Letters in Applied NanoBioScience</i> . 14 (4). 1-7. https://doi.org/10.33263/LIANBS144.283
Стаття в журналі з номером статті	
Якщо у статті журналу замість діапазону сторінок зазначено номер статті, потрібно додати слово «Стаття/Article», а потім номер статті замість діапазону сторінок. Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали автора (авторів). (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу</i> , номер тому (номер випуску), стаття/Article номер статті. DOI або URL	Jerrentrup, A., Mueller, T., Glowalla, U., Herder, M., Henrichs, N., Neubauer, A., & Schaefer, J. R. (2018). Teaching medicine with the help of «Dr. House». <i>PLoS ONE</i> , 13(3), Article e0193972. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0193972 Schlesselmann, A. J., McNally, R. J., & Held, P. (2025). Using network analysis to characterize clinical improvement during cognitive processing therapy. <i>Behaviour Research and Therapy</i> , 185, Article104678. https://doi.org/10.1016/j.brat.2024.104678
Стаття в журналі з частково відсутньою інформацією	
Якщо в журналі не вказано номер тому, випуску та/або статті чи сторінки, пропустіть відсутній(і) елемент(и) з опису. Якщо журнал видається щоквартально і зазначено місяць або сезон (осінь, зима, весна, літо), додайте це до елемента дати.	<i>Відсутній номер тому</i> Lipscomb, A. Y. (2021, Winter). Addressing trauma in the college essay writing process. <i>The Journal of College Admission</i> , (249), 30–33. https://www.catholiccollegesonline.org/pdf/national_ccaa_in_the_news_-

	nacac_journal_of_college_admission_winter_2021.pdf <i>Відсутній номер випуску</i> Bosco, G., Rizzato, A., Moon, R. E., & Camporesi, E. M. (2018). Environmental physiology and diving medicine. <i>Frontiers in Psychology</i>, 9, Article 72. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00072 <i>Відсутній номер сторінки або статті</i> Butler, J. (2017). Where access meets multimodality: The case of ASL music videos. <i>Kairos: A Journal of Rhetoric, Technology, and Pedagogy</i>, 21(1). https://technorhetoric.net/21.1/topoi/butler/index.html
Відкликана стаття з журналу	
Для цитування самої відкликаної статті, наприклад, для обговорення змісту відкликаної статті потрібно використовувати наступний формат: спочатку надати деталі публікації оригінальної статті, потім надати інформацію про відкликання в круглих дужках, включаючи рік, журнал, том, випуск та номер(и) сторінки. Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали автора (авторів). (Рік). Назва статті. <i>Назва журналу, номер тому</i> (номер випуску), сторінки. DOI або URL (Відкликання опубліковане у **** році, <i>Назва видання</i>, рік, том, [випуск], сторінки).	Joly, J. F., Stapel, D. A., & Lindenberg, S. M. (2008). Silence and table manners: When environments activate norms. <i>Personality and Social Psychology Bulletin</i>, 34(8), 1047–1056. https://doi.org/10.1177/0146167208318401 (Retraction published 2012, <i>Personality and Social Psychology Bulletin</i>, 38[10], 1378)
Монографія (розділ монографії) як частина випуску журналу	
Для монографії, що має номер випуску (або загальний номер), вкажіть номер випуску в дужках, а потім порядковий номер, наприклад, 58(1, № 231). Для монографії, що видана окремим томом як додаток до журналу, вкажіть номер випуску та номер додатка або частини в дужках після номера тому, наприклад, 80(3, ч. 2). Базовий шаблон оформлення: Прізвище, Ініціали автора (авторів). (Рік). Назва розділу монографії [Монографія/Monograph]. <i>Назва журналу, номер тому</i> (номер випуску), сторінки. DOI або URL	Ganster, D. C., Schaubroeck, J., Sime, W. E., & Mayes, B. T. (1991). The nomological validity of the Type A personality among employed adults [Monograph]. <i>Journal of Applied Psychology</i>, 76(1), 143–168. https://doi.org/10.1037/0021-9010.76.1.143

Стаття в газеті	
Для наведення даних про використану газетну статтю в бібліографічному описі зазначають: прізвища та ініціали авторів, назву статті, назву газети, рік і дату випуску газети, том і номер випуску (за наявності), використані сторінки.	Мороз, В. (2017, 21 лютого). Закрите небо, або Чому в Україні не розвивається ринок авіаперевезень. <i>Юридична газета</i> , (8), 18–19.
Для англomовних документів використовують порядок (Рік, Місяць число). Для україномовних – (Рік, число місяць).	Чорний, А., & Бурнацький, М. (2016, 11 березня). До роковин смерті Тарас Шевченка. <i>Канівська газета</i> , (16), 2.
Якщо матеріал узято з онлайн-версії газети, в посиланні наводять відповідну адресу URL.	Cheng, M., & Larson, C. (2020, June 20). Race for virus vaccine could leave some countries behind. <i>BusinessMirror</i> , 15(254), A1, A2.
Базовий шаблон оформлення (стаття з автором): Дані автора (авторів). (Рік, Місяць число). Назва статті. <i>Назва газети</i> , номер тому (номер випуску), сторінки. URL (за наявності)	Adams, R. (2020, June 1). One million children set to stay off school today amid safety fears. <i>The Guardian</i> , 1, 8.
Базовий шаблон оформлення (стаття без автора): <i>Назва статті</i> . (Рік, Місяць число). Назва газети, сторінки. URL (за наявності)	<i>Проблеми суспільного розвитку</i> . (2018, 22 жовтня). Київський вісник. https://kor.gov.ua/laws/show/94-12
Матеріали конференцій (тези)	
Стандарт АРА-7 вимагає складати бібліографічні посилання на тези доповіді, опубліковані в збірнику конференції, так само, як для частини (розділу) книги з редактором. Отже, в бібліографічному описі зазначають такі реквізити: дані автора (авторів) доповіді, рік видання, назва доповіді, назва збірника конференції, дані редактора збірника, використані сторінки та видавництво. Якщо матеріал узято з онлайн-джерела, потрібно зазначати його адресу DOI або URL.	Вдовенко, Д., & Сєдих, О. (2025). Використання on-device AI (Core ML) на iOS: швидкість, безпека та автономність. У Т. О. Прокопенко, О. І. Підкуйко (Ред.), <i>Інновації та перспективні шляхи розвитку інформаційних технологій (ППШРІТ-2025)</i> (с. 129–130). Черкаський державний технологічний університет. https://lnk.ua/bhyOB0S5V
Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). Назва доповіді. У/В (In) Дані редактора (Ред.), <i>Назва збірника конференції</i> (с. сторінки). Видавництво. DOI або URL	Baudo, V., Casiraghi, D., Tomasini, A., & Sancassani, S. (2018). A multiple approach to support international collaboration on MOOC design: The experience of tomorrow's land MOOC. In A. Volungeviciene & A. Szűcs (Eds.), <i>Exploring the micro, meso and macro: Navigating between dimensions in the digital learning landscape</i> (pp. 663–672). European Distance and E-Learning Network. http://www.eden-online.org/wp-content/uploads/2018/06/Annual_2018_Genova_Proceedings.pdf

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ

Правила опису	Приклади
Стандарт	
Посилання на стандарт у списку використаної літератури, згідно з вимогами стилю АРА-7, оформлюють, зазначаючи такі дані: назва установи, що розробила стандарт, назва стандарту, код і номер стандарту, видавництво (або установа, що видала стандарт). Якщо доступ до стандарту здійснено онлайн, зазначають також відповідний URL. Базовий шаблон оформлення: Організація, що розробила стандарт. (Рік). <i>Назва стандарту</i> (Код і номер стандарту). Видавництво (організація, що видала стандарт). URL Якщо назва організації, що розробила стандарт, та назва видавництва збігаються, в бібліографічному записі назву видавництва не наводять.	НВФ «Інпроект». (2013). <i>Настанова щодо визначення загальновиробничих і адміністративних витрат та прибутку у вартості будівництва</i> (ДСТУ-Н Б Д.1.1-3:2013). Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. International Organization for Standardization. (2013). Information technology – Security techniques – Information security management systems – Requirements (ISO/IEC Standard No. 27001:2013).
Архівний документ	
Щоб оформити бібліографічне посилання на архівний документ або інший матеріал, розміщений в архіві, згідно з вимогами стандарту АРА 7-го видання, слід зазначати такі дані: дані автора (за наявності), дата документа, назва документа, назва колекції або фонду та їхній відповідний номер (за наявності), реквізити розташування документа, назва архіву, а також місто та країна, де розташований архів. Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Дата). <i>Назва документа</i>. Назва колекції або фонду (Реквізити розташування документа), Назва архіву, Місто, Країна. Реквізити розташування документа можуть включати номер опису, справи, аркуша тощо. У посиланні слід наводити всі наявні дані, потрібні для знаходження документа в архіві. Якщо документ не має власної назви (наприклад, якщо йдеться про лист), замість його назви у квадратних дужках і без виділення курсивом наводять опис документа за шаблоном:	Кобилянська, О. (1919, 9 листопада). [Лист до Микити Шаповала]. Ф. 3563 «Шаповал Микита Юхимович (1882-1932) – політичний і державний діяч, член ЦК УПСР, міністр пошт і телеграфу УНР, міністр земельних справ Директорії УНР, доктор соціології Українського соціологічного інституту в м. Празі, УГА в м. Подєбрадах» (Оп. 1, Спр. 169, Арк. 4-5), Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, Київ, Україна. <i>Постанова про проголошення незалежності України</i>. (1991, 24 серпня). Ф. 1 «Верховна Рада України, мм. Харків, Київ» (Оп. 16, Спр. 4630, Арк. 1), Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, Київ, Україна.

Дані автора (авторів). (Дата). [Опис документа]. Назва колекції або фонду (Реквізити розташування документа), Назва архіву, Місто, Країна.	
Закон (акт)	
Стандарт АРА-7 прямо регламентує складання бібліографічних посилань тільки для законів США. Для наведення посилань на закони або акти США АРА вимагає зазначати назву відповідного акта, номер розділу та секції, рік опублікування закону в джерелі або, у разі його відсутності, рік останньої зміни або рік набуття чинності.	
У разі цитування іноземних щодо США законів або актів (тобто законів України, Франції, Італії тощо) стандарт вимагає керуватися нормами, встановленими виданням «The Bluebook» https://www.legalbluebook.com/ , поєднуючи їх із загальним форматом АРА. «The Bluebook» встановлює свій формат посилання для законів низки країн, у загальному випадку вимагаючи наведення в посиланні на іноземний закони його назви й типу, номера акта й року опублікування закону в джерелі або, у разі його відсутності, року останньої зміни або року набуття чинності.	
Надалі в обох випадках наводять реквізити відповідного джерела, звідки взято текст акта (адреса сайту, реквізити газети тощо).	
Проте слід зважати, що норми «The Bluebook» також розроблені передусім для американських користувачів. Як наслідок, на практиці університети інших країн радять використовувати місцеві або скомбіновані стандарти для посилань на законодавство замість відповідних норм АРА й «The Bluebook» (див. приклади таких посилань нижче).	
З урахуванням вимог «The Bluebook»	Закон України «Про відпустки» № 504/96-ВР (2020). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» № 587-ІХ (2020, 22 травня). <i>Відомості Верховної Ради України</i>, (22), 19. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-20#Text
При складанні бібліографічних посилань законів і нормативних актів України рекомендуємо використовувати рекомендації онлайн-сервісу «Grafati» https://www.grafati.com/uk/.	
Онлайн-сервіс «Grafati» для автоматичного оформлення як списку використаних джерел, так і внутрішньотекстових посилань за вимогами АРА-7 рекомендує складання бібліографічних посилань законів і нормативних актів України за наступним прикладом:	Про відпустки, Закон України № 504/96-ВР (2025) (Україна). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони

	здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), Закон України № 587-IX (2020) (Україна). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-20#Text Митний кодекс України, Кодекс України № 4495-VI (2026) (Україна). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text
Патент	
Щоб оформити посилання на патент у списку використаних джерел відповідно до вимог стандарту APA-7, у бібліографічному описі слід наводити таку інформацію: прізвище та ініціали авторів патенту, назва винаходу, рік, коли патент видано, країна, у якій зареєстровано патент, реєстраційний номер патенту, а також назва установи, що видала патент. Якщо патент розміщено онлайн, слід також наводити відповідну адресу URL. В Україні патент на винахід або корисну модель видає державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ / Укрпатент). Ця установа підпорядкована Міністерству економіки України та здійснює приймання заявок, експертизу, реєстрацію та видачу охоронних документів. Перевірити інформацію про документ можна за адресою https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/simple/. Базовий шаблон оформлення: Дані автора (авторів). (Рік). <i>Назва патенту</i> (Патент Країна № номер патенту). Орган, що видав патент. URL	Friel, F. M., Ting-Jenulis, A. G., Tabakman, T. R., & Castro, J. R. (2010). <i>Mascara compositions and method for treating lashes</i> (Australian Patent No. AU 2010235065 B2). Australian Patent Office. https://patents.google.com/patent/AU2010235065B2 Kukkonen, P., Knuuttila, P., & Jokela, P. (2020). <i>Waste water treatment from a biomass-to-liquid process comprising synthesis gas production and integrated factory facility</i> (U.S. Patent No. US 8,591,737 B2). U.S. Patent and Trademark Office. https://patents.google.com/patent/US8591737B2 Васильєв, О. М., & Поважний, В. А. (2018). <i>Адсорбент для видалення цезію з води</i> (Патент України № 122396). Державна служба інтелектуальної власності України. https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/690847/ Фочук П. М., Парасюк О. В. Юрченко О. М., Левковець С. І., & Федорчук А. О. (2017). <i>Спосіб отримання монокристалів Tl_3PbI_5</i> (Патент України № 116022). Державна служба інтелектуальної власності України. https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/detail/802708/
Звіт організації	
Звіти національних та міжнародних організацій, компаній, об'єднань тощо часто слугують цінним джерелом інформації у	Державна регуляторна служба України. (2016). <i>Аналітичний звіт про діяльність Державної регуляторної</i>

наукових та інших роботах: вони можуть містити важливі статистичні дані, затверджені стратегічні принципи роботи, інформацію про корпоративні політики та ін. Відповідно до норм стилю APA-7, посилання на звіт організації повинно містити такі елементи: ім'я автора, назва звіту, тип і номер звіту (за наявності), назва видавця. Якщо доступ до джерела одержано онлайн, також наводять його адресу DOI або URL. Шаблон оформлення: Автор(и). (Рік). <i>Назва звіту</i> (Тип і номер звіту). Видавництво. DOI / URL Поле «Тип і номер звіту» заповнюють у разі наявності в документа відповідних реквізитів. Наприклад, у цьому полі може бути зазначено: «№ 157/1», «IZA Discussion Paper No. 4934» тощо. У позиції автора може бути зазначено як корпоративного, так і індивідуального автора. Якщо організація водночас є автором і видавцем звіту, елемент «Видавництво» у посиланні випускають.	служби України у 2015 році. http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2016/06/Zvit-DRS-2015-TEKST.doc Niemietz, K., & Wellings, R. (2016). <i>Stuck in Brussels: Should transport policy be determined at EU level?</i> (IEA Discussion Paper No. 71). The Institute of Economic Affairs. https://iea.org.uk/publications/research/stuck-in-brussels-should-transport-policy-be-determined-at-eu-level
---	---

ЦИФРОВІ ДЖЕРЕЛА

Правила опису	Приклади
Сайт (вебсторінка)	
Для написання дисертацій, наукових робіт, кваліфікаційних робіт, рефератів та ін. часто використовують матеріали, опубліковані онлайн.	Mantel, B. (2025, April 24). <i>How to be a caregiver for someone with multiple sclerosis</i> . AARP. https://www.aarp.org/caregiving/health/info-2025/multiple-sclerosis-care-plan/
До них можуть належати матеріали міжнародних організацій, інформація статистичних органів, авторські публікації та статті тощо.	National Bank of Ukraine. (2025). <i>Inflation report</i> . https://bank.gov.ua/ua/monetary/report
Щоб оформити посилання на сайт за вимогами APA стилю у списку використаних джерел, у бібліографічному записі зазначають такі дані: реквізити автора матеріалу, дата опублікування матеріалу на сторінці, назва матеріалу, назва сайту, адреса URL.	Yasno. (n.d.). <i>Solar stations from YASNO on a turnkey basis</i> . https://yasno.com.ua/solar-stations
Базовий шаблон оформлення: Дані автора	National Institute of Mental Health. (2018, July). <i>Anxiety disorders</i> . U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health.

(авторів). (Дата опублікування). <i>Назва матеріалу або сторінки</i>. Назва сайту. URL	https://www.nimh.nih.gov/health/topics/anxiety-disorders/index.shtml <i>М'ясні равлики з фаршу і лаваша – рецепт для духовки.</i> (2026, 18 березня). Stravy.net. https://stravy.net/zakuski/myasni-ravliki-z-farshu-i-lavasha-recept-dlya-duhovki.html U.S. Census Bureau. (n.d.). <i>U.S. and world population clock</i>. U.S. Department of Commerce. Retrieved January 9, 2026, from https://www.census.gov/popclock/
Онлайн-відео	
При оформленні посилання на онлайн-відео за вимогами стилю APA-7 слід застосовувати такий шаблон: Автор. (Дата). <i>Назва відео</i> [Відео]. Назва сайту. URL Такий шаблон можна використовувати для посилань на відео, опубліковані на спеціальних сервісах (YouTube, Vimeo тощо) чи на будь-яких інших сайтах, а також для різних специфічних типів відео, таких як TED Talks та ін. Зверніть увагу: у полі «Автор» зазвичай зазначають назву каналу, що опублікував відео на відповідному сервісі, навіть якщо автор самого відео – інша особа. В елементі «Дата» наводять дату завантаження відео на сайт. Після назви відео обов'язково наводять тип джерела у квадратних дужках: «[Відео]». У полі «Назва сайту» зазначають назву відеосервісу (YouTube тощо) або іншого сайту, на якому розміщено відео.	Вацко Live. (2021, 20 червня). <i>Ярмоленко – повернення до Динамо, кар'єра тренера та ставлення до Луческу</i>. Друга частина [Відео]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=cWoqj9vz6wA Державна прикордонна служба України. (2021, 12 червня). <i>На Черкащині Військову присягу склали 750 строковиків-прикордонників</i> [Відео]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=Xki0FF4rt3U
Програмне забезпечення / мобільний застосунок	
Стиль APA-7 розглядає комп'ютерне програмне забезпечення та мобільні застосунки як підвиди програмного забезпечення та вимагає включати загальну інформацію щодо таких джерел у бібліографічне посилання, зокрема: ім'я автора (часто це буде назва організації або компанії, що розробила відповідне ПЗ), назву програми, назву видавця, а також версію або	Cockos Incorporated. (2023). <i>Reaper</i> (Версія 7.02) [Комп'ютерне програмне забезпечення]. https://www.reaper.fm/download.php Trello, Inc. (2023). <i>Trello: Organize anything!</i> (Версія 2023.15) [Мобільний застосунок]. App Store. https://apps.apple.com/us/app/trello-

видання програмного забезпечення. Щоб послатися на програмне забезпечення згідно з вимогами стилю APA, застосовуйте наведений нижче шаблон: Автор(и). (Дата). <i>Назва</i> (Версія) [Комп'ютерне програмне забезпечення]. Видавець. URL У випадку з мобільним застосунком використовуйте аналогічний шаблон, замінивши тип джерела в квадратних дужках на відповідний: Автор(и). (Дата). <i>Назва</i> (Версія) [Мобільний застосунок]. Видавець. URL Якщо видавець і автор програмного забезпечення – це одна й та сама особа, випустіть елемент Видавець із посилання. Якщо доступ до програми або мобільного застосунка одержано онлайн, додайте в кінці посилання URL.	organize-anything/id461504587
Штучний інтелект (ШІ)	
Інструменти генеративного штучного інтелекту (ШІ), ChatGPT, Gemini, DALL-E тощо, посідають дедалі вагомніше місце в наукових дослідженнях, тому важливо правильно посилатися на них. В APA-7 розроблено рекомендації щодо оформлення посилань на такі інструменти в наукових працях.	
Інструмент ШІ	
Базовий формат посилання: Автор/Розробник. (Рік). <i>Назва моделі ШІ Версія</i> [Тип моделі]. Видавець. URL Автор/розробник та видавець моделі ШІ часто є одною особою. В таких випадках можна випускати елемент «Видавець» з посилання.	Anthropic. (2025). <i>Claude 4.5 Sonnet</i> [Large language model]. https://claude.ai/opens Google. (2025). <i>Gemini 3 Flash</i> [Large language model]. https://gemini.google.com OpenAI. (2025). <i>ChatGPT</i> [Large language model]. https://chatgpt.com Perplexity AI. (2026). <i>Perplexity</i> [Large language model]. https://www.perplexity.ai OpenAI. (2026). <i>ChatGPT</i> [Велика мовна модель]. https://chatgpt.com/
Чат з генеративним ШІ	
Базовий формат посилання: Автор/Розробник. (Рік, місяць і день). <i>Заголовок</i> [Генеративний чат на основі штучного інтелекту]. Назва моделі ШІ Версія. URL Джерело починається з назви інструменту штучного інтелекту, яка може бути загальною	Anthropic. (2026, February 10). <i>Essential grammar and writing skills for high school graduates</i> [Generative AI chat]. Claude Sonnet 4.5. https://claude.ai/share/e4ff2226-32ab-430a-9024-b5bcbd42b2b7 Google. (2026, February 10). <i>Essential writing</i>

(наприклад, ChatGPT або Gemini) або назвою моделі (наприклад, ChatGPT-5 або Gemini 3 Flash). Остання частина елемента джерела – це URL-адреса чату. У списку літератури наводяться загальні дані про модель ШІ. У тексті роботи слід надавати детальнішу інформацію, наприклад, текст запиту (prompt) до ШІ, цитату з відповіді ШІ тощо. Наприклад, посилання в тексті: У відповідь на запит «Які п'ять основних причин безсоння?» ChatGPT, серед іншого, зазначив: «Пізнє використання гаджетів, нерегулярний режим сну, переїдання перед сном, кофеїн або алкоголь увечері – усе це порушує природний цикл сну» (OpenAI, 2025).	<i>skills for graduates</i> [Generative AI chat]. Gemini 3 Flash. https://gemini.google.com/share/c6ac3628eb98 OpenAI. (2026, February 10). <i>Top 10 writing topics for high school graduates</i> [Generative AI chat]. ChatGPT. https://chatgpt.com/share/698b9233-1b58-8008-858d-cede516f4240 Perplexity AI. (2026, February 10). <i>Top 10 grammar and writing topics for high school graduates</i> [Generative AI chat]. Perplexity. https://www.perplexity.ai/search/please-generate-a-list-of-the-bGidZICzRi2i0AgwEnN4Ow#0 OpenAI. (2026, березень 18). <i>Цифрові технології в системі управління державною економічною безпекою</i> [Генеративний чат на основі штучного інтелекту]. ChatGPT. https://chatgpt.com/s/t_69ba728e8c848191a2c3292b88fb662d
Набір дослідницьких даних	
Базовий формат посилання: Автор(и). (Рік). <i>Назва набору даних</i> [Data set]. Назва репозитарію. DOI/URL Більше прикладів опису посилань на набори дослідницьких даних викладено в розділі 10.9 Посібника з публікацій APA-7 за посиланням: https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/data-set-references.	Goddard, L. (2024). <i>Dataset on consumer behavior in retail markets</i> [Data set]. Zenodo. https://doi.org/xxxxx Kolesnyk, V., & Dovhopolov, A. (2026). <i>Results of Experimental–Numerical Modeling of Smoke Flow under Various Temperature Conditions</i> [Data set]. DataverseUA. https://doi.org/10.48788/DVUA/9HBL0K
Посилання на онлайн-курси або MOOC	
Базовий формат посилання на онлайн-курси, включаючи MOOC: Автор(и). (Дата, якщо відома). <i>Назва курсу</i>. Сайт, на якому розміщено курс. URL Базовий формат посилання на лекції з онлайн-курсу або MOOC: Викладач лекції. (Дата). Назва лекції [MOOC lecture]. У/В (In) Дані авторів курсу, <i>Назва курсу</i>. Платформа, на якій розміщено курс. URL	Jackson, M. O., Leyton-Brown, K., & Shoham, Y. (n.d.). <i>Game theory</i> [MOOC]. Coursera. https://www.coursera.org/learn/game-theory-1 Tangen, J. (2016). Episode 2: I heard a tapping somewhat louder than before [MOOC lecture]. In E. MacKenzie, J. Tangen, & M. Thompson, <i>The science of everyday thinking</i>. EdX. https://www.edx.org/course/the-science-of-everyday-thinking

4. ОКРЕМІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ РУКОПИСІВ ВИДАНЬ ІНСТИТУТУ, ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ СПИСКІВ

Вимоги до оформлення книжкових видань, методичних рекомендацій, кваліфікаційних/курсів робіт

У книжкових виданнях ЧТЕІ (індивідуальні та колективні монографії, книжкові видання науково-популярного, довідкового характеру, аналітичні записки, навчальні підручники та посібники тощо), а також у методичних рекомендаціях, кваліфікаційних і курсових роботах та інших україномовних працях, список бібліографічних посилань розміщується в кінці книги (праці) й починається з нової сторінки.

Список бібліографічних посилань має назву «Бібліографічні посилання», яка виконана жирним шрифтом без лапок та без використання Caps Lock. Напис розміщується по центру сторінки.

Список бібліографічних посилань не нумерується та укладається в алфавітному порядку від «А» до «Я» за прізвищем автора (назвою). При цьому ігнорують позначення ролі відповідальної особи (наприклад, «Ред.»). Якщо прізвища авторів кількох робіт збігаються, сортування виконують за ініціалами. Джерела в списку літератури розміщуються наступним чином: спочатку – праці кирилицею в алфавітному порядку, потім – латиницею в алфавітному порядку. Для різних типів видань окремі списки не створюються.

Якщо в списку використаних джерел наводять роботи того самого автора, посилання на такі роботи наводять за датою: від найбільш ранньої до найпізнішої.

Якщо кілька праць одного автора видано протягом одного року, до року видання кожної роботи додають малу літеру латинського алфавіту: від «a» до «z».

Роботу з одним автором слід наводити перед роботою з кількома авторами, якщо перший автор у них збігається.

Роботи з багатьма авторами та однаковим першим автором сортують за прізвищем другого автора.

Якщо робота не має зазначеного автора, у заголовку бібліографічного запису наводять назву роботи, а в списку літератури місце такої роботи визначають саме за алфавітом за назвою, при цьому ігноруючи артиклі «A», «An», «The».

Роботи, у назвах яких присутні числа, слід сортувати за алфавітом так, як у тому разі, якби такі числа було прописано словами (наприклад, 500 = п'ятсот).

Відповідно до вимог APA (7th ed.), сторінку зі списком використаних джерел слід оформлювати за такими правилами:

- подвійний міжрядковий інтервал;
- поля сторінки: 2,54 см з усіх боків;
- шрифт, що добре читається, наприклад: шрифт без зарубок «Calibri» (кегель 11), «Arial» (кегель 11), «Lucida Sans Unicode» (кегель 10) або із зарубками «Times News Roman» (кегель 12), «Georgia» (кегель 11), «Computer Modern» (кегель 10);
- вирівнювання тексту ліворуч.
- другий і наступний рядки опису формуються з відступом 1,25 см (нависний відступ).

Ці параметри встановлюються за допомогою текстових редакторів.

Приклад оформлення списку бібліографічних посилань в книжкових виданнях, методичних рекомендаціях, кваліфікаційних/курсів роботах наведено у Додатку А.

Вимоги до оформлення збірників наукових праць, періодичного наукового видання «Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту»

У збірниках наукових праць, у періодичному науковому виданні «Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту» список бібліографічних посилань розміщується після кожної праці.

В україномовних статтях список використаних джерел має складатися з двох блоків:

- джерела мовою оригіналу, які розміщуються під назвою «Бібліографічні посилання», виконаної жирним шрифтом без лапок та без використання Caps Lock. Напис розміщується в центрі сторінки. Список не нумерується та укладається в алфавітному порядку: спочатку праці кирилицею, потім – латиницею.

Джерела англійською мовою подаються мовою оригіналу, джерела іншими іноземними мовами, що використовують літери латинського алфавіту, – мовою оригіналу, а у (круглих дужках) після назви праці наводиться їх назва англійською мовою.

- ті самі джерела, але всі англійською мовою (українські джерела перекладаються, транслітерація не допускається), розміщуються під назвою «References». Список виконаний жирним шрифтом без лапок та без використання Caps Lock. Напис розміщується в центрі сторінки.

В англomовних статтях посилання на використані джерела подаються в алфавітному порядку та розміщуються під назвою «References». Список виконаний жирним шрифтом без лапок та без використання Caps Lock. Напис розміщується в центрі сторінки.

Якщо джерело, на яке здійснено посилання, видано не англійською мовою, то слід вказати це в дужках. Наприклад, якщо джерело україномовне, то слід зазначити: (in Ukr.); якщо оригінал статті видано польською мовою, то слід зазначити: (in Pol.) тощо.

У списку бібліографічних посилань, другий і наступні рядки опису, формуються з відступом 1,25 см (нависний відступ). Ці параметри встановлюються за допомогою текстових редакторів.

Недопустимо зазначати сайт чи портал, якщо відсутня назва конкретного документа або авторської статті.

Обов'язкове зазначення активних ідентифікаторів DOI публікацій за наявності у форматі посилання https://doi.org/*****. Якщо DOI не активний або відсутній у публікації обов'язковим є зазначення URL-адреси (виключно активної)

Приклади складання списків бібліографічних посилань наведено у Додатку Б.

5. БІБЛІОГРАФІЧНІ МЕНЕДЖЕРИ ТА СЕРВІСИ АВТОМАТИЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ ТА СПИСКІВ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Створення списків використаних джерел до наукових статей, монографій, дисертацій, підручників тощо потребує багато часу. Для дотримання академічної доброчесності важливо чітко вказати всі джерела інформації, які автор використовує при написанні роботи. Це допоможе читачам знайти та перевірити джерело. Для цього необхідно дотримуватись чітких правил цитування.

Сучасна наукова спільнота використовує спеціальні програми, які дозволяють завантажити всі необхідні джерела інформації та надалі цитувати їх у різноманітних наукових текстах. Це онлайн-системи управління бібліографічною інформацією – бібліографічні менеджери або референс-менеджери та сервіси автоматичного оформлення посилань. Вони створені для зберігання бібліографічних даних, повних текстів, оформлення посилань та списків літератури, а також вони дозволяють дослідникам, науковцям та авторам створювати та повторно використовувати бібліографічні посилання.

Основні завдання, які виконують бібліографічні менеджери:

- створення каталогу бібліографічних посилань;
- підтягування повнотекстових файлів у форматі PDF, DOC;
- організація літератури за різними принципами;
- створення коментарів біля описів;
- форматування списків літератури відповідно до вимог міжнародних стилів;
- формування посилань для їх експорту в іншу програму та для обміну даними.

Сьогодні існує велика кількість онлайн-систем управління бібліографічною інформацією. Бібліографічні менеджери можна встановлювати як стаціонарну програму на власний комп'ютер, працювати онлайн, а також є універсальні програми (онлайн + офлайн).

Найбільш відомими бібліографічними менеджерами є:

EndNote (Clarivate)

<http://endnote.com/>

EndNote – комерційна система організації бібліографічної інформації, що застосовується для управління посиланнями і бібліографією та дозволяє відформатувати їх згідно з численними стандартами цитування. Компанія-розробник – Clarivate.

Безкоштовною є онлайн-версія <https://www.myendnoteweb.com/>, доступна з особистого кабінету при авторизації на порталі Web of Science <https://www.webofscience.com>.

Навчальні відео щодо користування системою EndNote <https://www.youtube.com/user/EndNoteTraining>.

Mendeley (Elsevier)

www.mendeley.com

Mendeley – це унікальне рішення, яке об'єднує в собі референс-менеджер (засіб збору і каталогізації наукових статей для подальшої підготовки пристатейних списків), а також наукову мережу, щоб знаходити однодумців і вивчати тренди сучасних досліджень.

Mendeley доступний безкоштовно для індивідуальних користувачів у вигляді додатка для PC, Mac і Android пристроїв, у вигляді онлайн-дodatка для всіх сучасних браузерів (додаткова інформація на <https://www.mendeley.com/guides>), в AppStore для iPhone і iPad. Також існують преміум плани, які розширюють можливості особистої бібліотеки до 100 ГБ.

За допомогою Mendeley кожен користувач може: легко збирати статті й управляти власною електронною науковою бібліотекою; читати та анотувати статті у своїй бібліотеці з домашнього комп'ютера, через сайт або мобільний додаток; вести спільну роботу над статтями з колегами у відкритих і закритих групах; формувати посилання і пристатейну літературу, використовуючи один з 7000+ вбудованих в Mendeley стилів, або створити свій власний стиль оформлення посилань; створити свій власний профіль в мережі і публікувати

для всієї наукової спільноти результати своїх досліджень; шукати в мережі Mendeley наукові статті, рекомендації колег і однодумців.

Відео та навчальні посібники щодо користування Mendeley
<https://www.mendeley.com/guides>.

Zotero

<https://www.zotero.org/>

Zotero – безкоштовний простий у використанні інструмент, який допоможе збирати, упорядковувати, цитувати джерела досліджень і ділитися ними. Доступний як онлайн, так і у вигляді розширення до браузера або додатка.

Програма з відкритим програмним кодом, доступна для Mac, Windows, Linux і iOS.

Навчальні матеріали щодо користування програмою Zotero
https://www.zotero.org/support/quick_start_guide.

Найбільш відомі україномовні сервіси автоматичного оформлення посилань:

Grafiati

<https://www.grafiati.com/uk/>

Grafiati – сервіс автоматизованого оформлення посилань використаних джерел. Ресурс допоможе правильно оформити списки посилань до атестаційних робіт, дисертацій, наукових статей тощо. Функціонал сервісу пристосований безпосередньо до потреб українського користувача, підтримує стилі цитування APA (7th ed.), Chicago (17th ed.), Harvard, IEEE та багато інших.

Безкоштовно можна оформити до 20 посилань на день. Після передплати функціонал сервісу значно збільшується. Ціни дуже демократичні (від 20 грн. на місяць). Зараз усі ціни на сайті знижено на 50% для громадян України.

VAK.in.ua

<https://vak.in.ua/>

VAK.in.ua – портал, який полегшує оформлення бібліографічних джерел при підготовці публікацій, курсових, кваліфікаційних робіт, дисертацій та інших наукових праць.

Зручний, простий у використанні сервіс автоматичного оформлення посилань.

Сервіс безкоштовний, але потрібна реєстрація.

Більше інформації про бібліографічні менеджери та сервіси автоматичного оформлення посилань та списків використаних джерел можна знайти на сайті бібліотеки ЧТЕІ https://library.chite.edu.ua/bbl_menedger.php.

Бібліографічні посилання

- Степко, В. В., & Винокурова, С. Г. (уклад.). (2018). *Оформлення списку бібліографічних посилань до наукової роботи. Стиль Американської психологічної асоціації (APA Style)*. Київський національний університет культури і мистецтв.
https://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/APA-stil_vs_DSTU-2015.pdf
- Шайгородський, Ю. (2024). *APA style. Рекомендації із застосування*. Видавець Лисенко М. М.
https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/APA_style_Rekomendatsii-iz-zastosuvannia.pdf
- Що таке стиль APA (7th ed.)?* (2020, 14 червня). Grafiati. Отримано 30 березня 2026 з
<https://www.grafiati.com/uk/info/apa-7/>
- Basic principles of reference list entries*. (2025, May). APA Style. Retrieved March 29, 2026, from
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/basic-principles>
- Elements of Reference List Entries*. (2025, October). APA Style. Retrieved March 29, 2026, from
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/elements-list-entry>
- Style and Grammar Guidelines*. (2024, February). APA Style. Retrieved March 29, 2026, from
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines>

Бібліографічні посилання

- Врублевська, О. О., Катеруша, Г. П., & Гончарова, Л. Д. (2013). *Кліматологія*. Екологія.
- Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, Закон України № 996-XIV (2022) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
- Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, Постанова Національного банку України № 148 (2022) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
- Про інвентаризацію активів і зобов'язань, Положення Міністерства фінансів України № 879 (2016) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>
- Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, Указ Президента України № 722/2019 (2019) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
- Романенко, А. І. (2001). *Фізика* (2-ге вид.). Універсіада.
- Смолій, І. І. (Ред.). (2018а). *Англійсько-український словник термінів радіоелектроніки*. Школа.
- Смолій, І. І. (2018b, 29 травня). *Магнетизм як явище*. Фізична газета, 2–3.
- Смолій, І. І., & Вернидуб, І. А. (2011). *Атомна енергетика*. Зелений кінь.
- Jackson, L. M. (2019). *The psychology of prejudice: From attitudes to social action* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000168-000>
- Sapolsky, R. M. (2017). *Behave: The biology of humans at our best and worst*. Penguin Books.
- Svendsen, S., & Løber, L. (2020). *The big picture/Academic writing: The one-hour guide* (3rd digital ed.). Hans Reitzel Forlag. <https://thebigpicture-academicwriting.digi.hansreitzel.dk/>

Бібліографічні посилання

- Бедрій, П., & Петренко, О. (Ред.). (2015). *Міжнародні економічні відносини*. Одеський національний університет.
- Березовський, М. (Ред.). (2016). *Міжнародні відносини*. Центр української літератури.
- Вдовенко, Д., & Сєдих, О. (2025). Використання on-device AI (Core ML) на iOS: швидкість, безпека та автономність. У Т. Прокопенко, О. Підкуйко (Ред.), *Інновації та перспективні шляхи розвитку інформаційних технологій (ІПШРІТ-2025)* (с. 129–130). Черкаський державний технологічний університет. <https://lnk.ua/bhyOB0S5V>
- Войтович, Л., & Овсінський, Ю. (2017). *Історія війн і військового мистецтва: Т. 1. Від зачатків військової організації до професійних найманих армій (бл. 3060 р. до Христа – початок XVI ст.)*. Фоліо.
- Дорожня карта вступника в магістратуру. (б.д.). Освіта України. https://osvita.ua/master/umovy/86543/#google_vignette
- Іваненко, О. М. (2016). Особливості міжнародного морського права. У О. Артюх (Ред.), *Міжнародне право* (с. 24–36). Правнича спілка.
- Кифяк, В., Вдовічен, А., Кифяк, О., Королюк, Ю., Вдовічена, О., Лошенюк, І., Чичун, В., Верстяк, О., Кримська, А., Чаплінський, Ю., Багрий, К., Бозуленко, О., Хитрова, О., Незвещук-Когут, Т., Маначинська, Ю., Круглянкo, А., Урсакий, Ю., Долга, Г., Шупрудько, Н., . . . Вдовічена, П. (2025). *Організаційно-управлінські основи розвитку територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення*. Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету. iRChITE SUTE. http://tps.chtei-knteu.cv.ua:8585/jspui/bitstream/123456789/3081/1/Organizational_management_fundamentals_mono.pdf
- Мандзоні, А. (2009). *Заручені* (П. Соколовський, Пер.). Фоліо. (Оригінал опубліковано 1823 р.).
- Національний банк України. (2025). *Інфляційний звіт*. <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report>
- Про відпустки, Закон України № 504/96-ВР (2025) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text>
- Рилєєв, С., & Столяр, Л. (2021). Звіт про управління як основний інструмент впливу на розвиток українських підприємств. У С. Лучик (Ред.), *Проблеми і перспективи розвитку малого і середнього бізнесу* (с. 266–283). Технодрук.
- Шекспір, В. (2003). *Гамлет, принц данський* (Г. Кочур, Пер.). Альтерпрес. (Оригінал опубліковано прибіл. 1599 р.).
- Baudo, V., Casiraghi, D., Tomasini, A., & Sancassani, S. (2018). A multiple approach to support international collaboration on MOOC design: The experience of tomorrow's land MOOC. In A. Volungeviciene & A. Szucs (Eds.), *Exploring the micro, meso and macro: Navigating between dimensions in the digital learning landscape* (pp. 663–672). European Distance and E-Learning Network. http://www.eden-online.org/wp-content/uploads/2018/06/Annual_2018_Genova_Proceedings.pdf
- Elders, M. (2019). Neighborhood watch: Social media in the community. In M. Elders (Ed.), *POL 241: Politics and activism in the 21st century* (pp. 34–41). American University.
- Kesharwani, P. (Ed.). (2020). *Nanotechnology based approaches for tuberculosis treatment*. Academic Press.
- Merriam-Webster. (n.d.). Semantics. In *Merriam-Webster.com dictionary*. Retrieved January 4, 2026, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/semantics>
- National Institute of Mental Health. (2018, July). *Anxiety disorders*. U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health. <https://www.nimh.nih.gov/health/topics/anxiety-disorders/index.shtml>
- Schaeffer, K. (2021, October 1). *What we know about online learning and the homework gap amid the pandemic*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2021/10/01/what-we-know-about-online-learning-and-the-homework-gap-amid-the-pandemic/>
- Tkach, V., Morozova, T., Khrutba, V., Hlukhonets, A., Kushnir, M., Ivanushko, Y., Kryvetskyi, V., Kryvetska, I., Kryvetskyi, I., Yagodynets, P., Kucher, M., Kormosh, Z., Chikun, N., & Monteiro, M. J. (2024). The Theoretical Description for Cenobamate CuS-Assisted Electrochemical Determination in Pharmaceutical Formulations and Wastewater. *Orbital*, 15(4), 198–201. <https://doi.org/10.17807/orbital.v15i4.19558>
- Torino, G., Rivera, D., Capodilupo, C., Nadal, K., & Sue, D. (Eds.). (2019). *Microaggression theory: Influence and implications*. John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9781119466642>
- U.S. Census Bureau. (n.d.). *U.S. and world population clock*. U.S. Department of Commerce. Retrieved January 9, 2026, from <https://www.census.gov/popclock/>
- Woll, B., & Adam, R. (2012). Sign language and the politics of deafness. In M. Martin-Jones, A. Blackledge, & A. Creese (Eds.), *The Routledge handbook of multilingualism* (pp. 100–115). Routledge.

References

- Baudo, V., Casiraghi, D., Tomasini, A., & Sancassani, S. (2018). A multiple approach to support international collaboration on MOOC design: The experience of tomorrow's land MOOC. In A. Volungeviciene & A. Szucs (Eds.), *Exploring the micro, meso and macro: Navigating between dimensions in the digital learning landscape* (pp. 663–672). European Distance and E-Learning Network. http://www.eden-online.org/wp-content/uploads/2018/06/Annual_2018_Genova_Proceedings.pdf
- Bedriy, P., & Petrenko, O. (Eds.). (2015). *International Economic Relations*. Odessa National University. (in Ukr.).
- Berezovsky, M. (Ed.). (2016). *International Relations*. Center for Educational Literature. (in Ukr.).
- Elders, M. (2019). Neighborhood watch: Social media in the community. In M. Elders (Ed.), *POL 241: Politics and activism in the 21st century* (pp. 34–41). American University.
- Ivanenko, O. (2016). Peculiarities of International Maritime Law. In O. Artyukh (Ed.), *International Law* (pp. 24–36). Legal Union. (in Ukr.).
- Kesharwani, P. (Ed.). (2020). *Nanotechnology based approaches for tuberculosis treatment*. Academic Press.
- Kyfyak, V., Vdovichen, A., Kyfyak, O., Koroliuk, Yu., Vdovichena, O., Losheniuk, I., Chychun, V., Verstiak, O., Krymska, A., Chaplinsky, Yu., Bagrii, K., Bozulenko, O., Khytrova, O., Nezveshchuk-Kohut, T., Manachynska, Yu., Kruhlyanko, A., Ursakii, Yu., Dolga, G., Shuprudko, N., . . . Vdovichena, P. (2025). *Organizational and managerial foundations of the development of territorial communities in conditions of martial law and post-war recovery*. Chernivtsi Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics. iRChITE SUTE. http://rps.chte-knteu.cv.ua:8585/jspui/bitstream/123456789/3081/1/Organizational_management_fundamentals_mono.pdf (in Ukr.).
- Mandzoni, A. (2009). *The Betrothed* (P. Sokolovsky, Trans.). Folio. (Originally published 1823). (in Ukr.).
- Merriam-Webster. (n.d.). Semantics. In *Merriam-Webster.com dictionary*. Retrieved January 4, 2026, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/semantics>
- National Bank of Ukraine. (2025). *Inflation report*. <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report> (in Ukr.).
- National Institute of Mental Health. (2018, July). *Anxiety disorders*. U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health. <https://www.nimh.nih.gov/health/topics/anxiety-disorders/index.shtml>
- On Vacations, Law of Ukraine № 504/96-BP (2025) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-bp#Text> (in Ukr.).
- Roadmap for a Master's student. (n.d.). Education of Ukraine. https://osvita.ua/master/umovy/86543/#google_vignette (in Ukr.).
- Ryleev, S., & Stolyar, L. (2021). Report on Management as the Main Instrument of Influence on the Development of Ukrainian Enterprises. In S. Luchik (Ed.), *Problems and Prospects for the Development of Small and Medium-Sized Businesses* (pp. 266–283). Tekhnodruk. (in Ukr.).
- Schaeffer, K. (2021, October 1). *What we know about online learning and the homework gap amid the pandemic*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2021/10/01/what-we-know-about-online-learning-and-the-homework-gap-amid-the-pandemic/>
- Shakespeare, W. (2003). *Hamlet, Prince of Denmark* (G. Kochur, Trans.). Alterpres. (Originally published around 1599). (in Ukr.).
- Tkach, V., Morozova, T., Khrutba, V., Hlukhonets, A., Kushnir, M., Ivanushko, Y., Kryvetskyi, V., Kryvetska, I., Kryvetskyi, I., Yagodynets, P., Kucher, M., Kormosh, Z., Chikun, N., & Monteiro, M. J. (2024). The Theoretical Description for Cenobamate CuS-Assisted Electrochemical Determination in Pharmaceutical Formulations and Wastewater. *Orbital*, 15(4), 198–201. <https://doi.org/10.17807/orbital.v15i4.19558>
- Torino, G., Rivera, D., Capodilupo, C., Nadal, K., & Sue, D. (Eds.). (2019). *Microaggression theory: Influence and implications*. John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9781119466642>
- U.S. Census Bureau. (n.d.). *U.S. and world population clock*. U.S. Department of Commerce. Retrieved January 9, 2026, from <https://www.census.gov/popclock/>
- Vdovenko, D., & Sedykh, O. (2025). Using on-device AI (Core ML) on iOS: Speed, Security, and Autonomy. In T. Prokopenko, O. Pidkuyko (Eds.), *Innovations and Promising Directions in Information Technology Development (IPSHRIT-2025)* (pp. 129–130). Cherkasy State Technological University. <https://lnk.ua/bhyOB0S5V> (in Ukr.).
- Voytovych, L., & Ovsinsky, Y. (2017). *History of Wars and Military Art: Vol. 1. From the Beginnings of Military Organization to Professional Mercenary Armies (c. 3060 BC – early 16th century)*. Folio. (in Ukr.).
- Woll, B., & Adam, R. (2012). Sign language and the politics of deafness. In M. Martin-Jones, A. Blackledge, & A. Creese (Eds.), *The Routledge handbook of multilingualism* (pp. 100–115). Routledge.